

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 2P/153/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8519201100
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Danka Majdáková
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2020:8519201100.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa sudkyňou Mgr. Dankou Majdákovou v rodinnoprávnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: 1/F. G., nar. X.XX.XXXX, trvale bytom V. E. XXX, 2/ V. G., nar. X.XX.XXXX, trvale bytom V. E. XXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Starej Ľubovni, Farbiarska 57, 064 01 Stará Ľubovňa, detí rodičov, matka: F. G., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom V. E. XXX, otec: P. G., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom V. E. XXX, prechodne bytom F. XXX, zastúpený JUDr. Gáborom Szárazom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom Garbiarska 20, 064 01 Stará Ľubovňa, v konaní o návrhu matky na zvýšenie výživného, takto

rozhodol:

I. M e n í sa rozsudok Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 4P/33/2018 zo dňa 23.10.2018 v II. výroku v časti výživného pre mal. V. G. tak, že otec P. G., nar. XX.X.XXXX je povinný prispievať na výživu mal. V. G. sumou 300 eur mesačne vždy ku 15 dňu toho - ktorého mesiac z ktorej sumy otec sa zaväzuje poukázať k rukám matky 200 eur a sumu 100 eur na tvorbu úspor na osobitý účet maloletého dieťaťa, počnúc dňom 1.9.2019.

II. Dĺžné výživne za obdobie od 1.9.2019 do 31.10.2020 v celkovej sume 700 eur sa otcovi povoľuje splácať v štyroch mesačných splátkach po 175 eur spolu s bežným výživným pod hrozbou straty výhody splátok pri nezaplatení čo i len jednej splátky.

III. V prevyšujúcej časti súd návrh z a m i e t a.

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Matka mal. detí (ďalej len navrhovateľka) sa návrhom doručeným súdu dňa 13.8.2019 domáhala zmeny rozsudku tunajšieho súdu sp. zn. 4P/33/2018 a to zvýšenia výživného pre mal. F. G. na sumu 350 eur mesačne k rukám matky a sumu 100 eur na tvorbu úspor a pre mal. V. na sumu 350 eur k rukám matky a sumu 100 eur na tvorbu úspor. Návrh odôvodnila tým, že od času poslednej úpravy výživného sa zmenili pomery detí, ktoré nastupujú od 1.9.2019 na stredné školy. Syn na Strednú odbornú školu technickú v Poprade, internát stojí 30 eur, celodenná strava 70 eur, cestovné 30 eur mesačne. Dcéra nastúpi na Strednú pedagogickú školu v Prešove, internát stojí 22 eur, strava 70 eur, číp na stravu 37 eur na celý rok, cestovné 40 eur. Je potrebné jej zakúpiť hudobný nástroj - gitaru cca 100 eur, predpísaný úbor na telocvik cca 150 eur, plavecký výcvik cca 90 eur. Otec detí pracuje vo firme a podniká, stavia už tretí - štvrtý dom. Napriek tomu, že sa zaviazal prispievať na chod domácností, neprispieva a od apríla 2019 prestal platiť aj úver. Ďalej vyčíslila náklady, ktoré má v súvislosti so starostlivosťou o deti, na domácnosť a údržbu domu. K návrhu pripojila doklady preukazujúce jej osobné, majetkové a zárobkové pomery ako aj rozhodnutia o prijatí detí na stredné školy, rodné listy detí.

2. Súd uznesením č.k. 2P/153/2019-42 zo dňa 13.8.2019 ustanovil maloletým deťom kolízneho opatrovníka Úrad práce sociálnych vecí a rodiny v Starej Ľubovni.

3. Súd poučil účastníkov konania o ich procesných právach a povinnostiach, otca a kolízneho opatrovníka vyzval aby sa k návrhu, ktorý im súčasne doručil, vyjadrili.

4. Otec detí v písomnom vyjadrení k návrhu, ktorý bol doručený súdu dňa 13.9.2019 uviedol, že s návrhom v celom rozsahu nesúhlasí. Ďalej uviedol, že od poslednej úpravy výživného neuplynul ani rok, nedošlo k zmene pomerov mal. detí a zároveň nedošlo k zmene pomerov ani ich matky. Ďalej opísal svoje osobné, majetkové a zárobové pomery ako aj pomery jeho súčasnej manželky. Potvrdil, že do apríla 2019 platil SIPO za rodinný dom, v ktorom býva matka s deťmi vo V. E. a okrem výživného deťom prispieva na telefón, internet, televíziu, návštevu kina, dovolenku so synom F. a to približne sumou 120 eur mesačne, okrem súdom stanoveného výživného. K vyjadreniu pripojil preukazujúce jeho osobné, majetkové a zárobové pomery.

5. Kolízny opatrovník vo vyjadrení doručenom súdu dňa 13.12.2019, podal správu o prešetrení pomerov mal. detí, ako aj ich rodičov.

6. Návrh na zvýšenie výživného podaním zo dňa 9.12.2019 navrhovateľka zobrala späť s odôvodnením, že jeho dôvodom je zhoršenie vzťahu s jej synom F.. Uznesením č.k. 2P/153/2019-111 zo dňa 9.1.2020, súd nezastavil konanie o zvýšení výživného, keďže ide o konanie, ktoré môže začať aj bez návrhu a súd má za to, že v konaní je potrebné pokračovať.

7. Otec detí podaním zo dňa 2.6.2020 navrhol zveriť mal. F. do jeho osobnej starostlivosti, súd uznesením č.k. 2P/153/2019-147 zo dňa 30.6.2020, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 16.7.2020 vylúčil návrh otca zo dňa 2.6.2020 na zmenu výchovného prostredia u maloletého F. G., určenie výživného zo strany matky a úpravu styku rodičov s deťmi.

8. Navrhovateľka sa nezúčastnila ani jedného vytyčeného pojednávania, svoju neúčast' vždy písomne ospravedlnila zo zdravotných dôvodov, súhlasila s tým, aby vo veci zvýšenia výživného súd pojednával v jej neprítomnosti, preto súd v súlade s § 180 C.s.p. pojednával v neprítomnosti navrhovateľky.

9. Právny zástupca otca detí na pojednávaní s návrhom na zvýšenie výživného nesúhlasil, žiadal ho zamietnuť. Poukázal na pomery otca detí, dal do pozornosti skutočnosť, že matka detí zobrala svoj návrh späť, len kuratela s tým nesúhlasila.

10. Otec detí na pojednávaní opísal zmenu pomerov na jeho strane od poslednej úpravy pomerov, uviedol, že v marci 2019 sa oženil, iná vyživovacia povinnosť mu nepribudla. Ďalej uviedol, že v období od októbra 2018 do apríla 2019 bol nezamestnaný, evidovaný na úrade práce a od apríla 2019 sa zamestnancom v spoločnosti Technický a skúšobný ústav stavebný n.o., kde dosahuje príjem cca 900 - 1000 eur. U predchádzajúceho zamestnávateľa ukončil pracovný pomer na svoju žiadosť, nakoľko to už nezvládal, spoločnosť vyžadovala neobmedzený pracovný čas. Naďalej je konateľom a spoločníkom spoločnosti AVIMAX, ktorá je vzhľadom na aktuálnu situáciu na pokraji krachu z dôvodu pandémie, obraty klesli zhruba o 60 %. Uviedol, že z tejto spoločnosti nemá žiaden príjem, užíva auto spoločnosti na služobné účely, na súkromné účely užíva auto manželky. Občas užíva rodinný dom spoločnosti. Zo spoločnosti Bojastav nemá žiaden príjem. Byt v Košiciach vlastní jeho manželka, ktorá znáša aj náklady a hypotéku, užíva ho jej syn. Býva v rodinnom dome jeho manželky. Je zdravý. Ďalej zdôraznil, že deťom okrem súdom stanoveného výživného platí paušály dcére v sume 50 eur a synovi v cca 40 eur. Zhruba pred pol rokom synovi kúpil notebook. Deťom kupuje drobnosti, ktoré nemieni tu spomínať. Podotkol, že chce aby syn bol zverený do jeho osobnej starostlivosti, nakoľko je to želanie syna. Potvrdil, že do apríla 2019 hradil aj náklady na dom vo Veľkom Lipníku, t.j. splátku úveru ŠFRB, elektrinu a vodu cca 150 eur mesačne, prestal to hradiť, nakoľko mu matka detí robila problémy, dokonca do domu nemohol prísť, nakoľko matka detí dostávala hysterické záchvaty.

11. Súd v konaní vypočul aj syna účastníkov konania, mal. F., ktorý uviedol, že suma, ktorú mu platí otec na výživne 250 eur je pre neho postačujúca. Otec mu dáva peniaze na oblečenie, možno aj 40 eur mesačne. Veci kupuje aj sestre, avšak on to s ňou nerieši, on je viac v kontakte s otcom ako sestra. Sestra k otcovi veľmi nechodí. Ďalej uviedol, že mu otec platí mobil paušál asi cca 20 eur mesačne, dáva

mu vreckové. Taktiež mu kúpil notebook. V závere zdôraznil, že by bol radšej s otcom ako s mamou, pretože s otcom si lepšie rozumie, opísal dôvody prečo tomu tak je a že sestra by mu nechýbala. Doslova uviedol, že bez ohľadu na sestru a mamu, znie to zle, ale chce ísť k otcovi.

12. Kolízny opatrovník na pojednávaní zdôraznil že sociálnym šetrením neboli zistené nedostatky v starostlivosti o detí. Výživne navrhol zvýšiť na sumu 250 eur mesačne a ponechať sporenie na sumu 100 eur mesačne. Poukázal na skutočnosť, že v priebehu roku 2019 došlo k zvýšeniu nákladov na starostlivosť o mal. detí tým, že nastúpili na stredné školy.

13. Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, oboznámil sa s obsahom listinných dôkazov tvoriacich obsah spisu ako aj s obsahom pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 4P/33/2018, týkajúce sa starostlivosti súdu o maloleté detí, na základe čoho ustálil nasledovný skutkový stav :

14. Rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 4P/33/2018-101 zo dňa 23.10.2018, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 8.11.2018 bolo prvým výrokom manželstvo rodičov mal. detí rozvedené, druhým výrokom bola schválená rodičovská dohoda na základe ktorej boli obe mal. detí zverené do osobnej starostlivosti matky, otec bol zaviazaný prispievať na výživu každého z detí sumou 250 eur mesačne s tým, že 150 eur bude poukazovať k rukám matky a sumu 100 eur na tvorbu úspor. Ďalej bol upravený styk otca s deťmi, tretím výrokom bolo vyslovené, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

15. Vo veci maloletých detí je tunajším súdom pod sp. zn. 2P/94/2020 vedené ďalšie konanie, ktoré bolo vylúčené z tohto konania a to o návrhu otca na zmenu výchovného prostredia u maloletého F. G., určenie výživného zo strany matky a úpravu styku rodičov s deťmi.

16. V čase poslednej úpravy výživného matka pracovala ako účtovníčka a matrikárka na Obci Veľký Lipník s čistým mesačným príjmom cca 700 eur, okrem toho poberala čiastočný invalidný dôchodok v sume 170,30 eur a prídavky na detí. Spolu s deťmi bývala v rodinnom dome, ktorý nadobudli za trvania manželstva, časť nákladov na chod domácností hradil otec detí (elektrinu, internet televíziu, telefóny). Celkové náklady na chod domácností a starostlivosť o detí predstavovali podľa matky sumu 1500 eur mesačne.

17. V súčasnosti matka detí naďalej pracuje na Obci Veľký Lipník s aktuálnym čistým príjmom cca 940 eur mesačne, okrem toho poberá čiastočný invalidný dôchodok v sume 174,80 eur a rodinné prídavky v sume 48,68 eur.

18. Býva v rodinnom dome, ktorý patrí do BSM s otcom detí od apríla 2019 hradí všetky náklady, ktoré súvisia s týmto rodinným domom, splátku úveru ŠFRB v sume 90,55 eur, svoj telefón 29 eur, SIPO 64,24 eur, životné poistenie 29,87 eur. Ďalej má náklady s údržbou rodinného domu ako vložkovanie komína, úprava chodníkov a pod.

19. Otec detí v čase poslednej úpravy výživného do 31.10.2018 bol zamestnancom spoločnosti D4R7 s príjmom cca 1 500 eur mesačne, bol jediným konateľom a spoločníkom spoločnosti AVIMAX s.r.o., ktorá sa zaoberá stavebnou činnosťou, kde deklaroval ročný príjem cca 300 eur, v roku 2017 mal príjem aj od spoločnosti Bojastav s.r.o. v sume 300 eur ročne. Býval v podnájme v rodinnom dome v obci Macov, za ktorý mesačne platí 400 eur, hradí časť nákladov na bývanie v obci Veľký Lipník (úver, inkaso, telefóny, televíziu, internet, vodu, poistenie domácnosti a poistenie detí).

20. V súčasnosti (od apríla 2019) otec detí pracuje v spoločnosti Technický a skúšobný ústav stavebný, n.o. so sídlom Bratislava s aktuálnym príjmom 1 031 eur. K 31.10.2018 ukončil pracovný pomer dohodou v spoločnosti D4R7 v období od novembra 2018 do apríla 2019 bol nezamestnaný. Naďalej je jediným spoločníkom a konateľom spoločnosti AVIMAX s.r.o. so sídlom Benadova 3, Košice, podľa jeho tvrdenia z tejto spoločnosti už nemá žiaden príjem, spoločnosť v dôsledku aktuálnej pandemickej situácie je pred krachom. Spoločnosť vlastní rodinný dom v obci F. súp. č. XXX, ktorý občas, ako to uviedol na súde užíva, rovnako občas užíva motorové vozidlo spoločnosti, aj keď podotkol, že len na služobné účely. Podľa účtovnej závierky k 31.12.2019 spoločnosť dosiahla hospodársky výsledok za bežné účtovné 3 106 eur, vlastní majetok v sume 270 643 eur. V marci 2019 sa oženil, jeho manželka pracuje v spoločnosti ELEKTROSPED, a.s. s čistým príjmom cca 1 500 eur mesačne. Žije s manželkou v rodinnom dome v obci Macov, ktorý je vo vlastníctve jeho manželky. Náklady na bývanie vyčíslil SIPO rodinného

dom v sume 155,40 eur mesačne, ďalej medzi svoje mesačné náklady zahrnul SIPO byt Košice 236,14 eur, hypotéka v Košiciach 109,60 eur, telefón 59 eur, internet 14,90 eur, ošatenie 100 eur, strava 100 eur, životné poistenie 48,61 eur, hygienické potreby 60 eur, cestovné 150 eur, obedy 236 eur, kaderník 20 eur, výživné pre detí 500 eur, telefóny deťom 49,47 eur a 79 eur, internet a TV vo Veľkom Lipníku 47 eur, F. strihanie 10 eur, V. poplatok za internát 37 eur, cestovne pri dochádzaní pre detí 100 eur. Je držiteľom nákladného privesu K&K, rok výroby 2000 (správa OR PZ čl. 150 spisu).

21. V čase poslednej úpravy obe maloleté deti navštevovali 9. ročník základnej školy, matka s nimi mala bežné výdaje primerané ich veku. Deti boli zdravé, mal. V. nosila okuliare, obe plánovali študovať v Prešove. Mal. F. je študentom 2. ročníka Technickej školy v Poprade, náklady na jeho starostlivosť matka vyčíslila sumou cca 1 000 eur mesačne. Mal. V. je študentkou 2. ročníka Strednej pedagogickej školy v Prešove, náklady na jej starostlivosť matka vyčíslila cca 1 300 eur mesačne. Nosí okuliare a potrebuje dentálny strojček.

22. Mal. F. pri svojej výpovedi pred súdom uviedol, že výživné, ktoré mu doposiaľ platí otec v sume 250 eur je pre neho postačujúce. Okrem výživného, ktoré otec poukazuje matke, otec mu dáva peniaze na oblečenie, možno aj 40 eur mesačne, každý mesiac mu platí paušál mobilu asi 20 eur, taktiež mu dáva vreckové, kúpil mu notebook. Ďalej uviedol, že je pevne rozhodnutý byť s otcom, pretože s ním si lepšie rozumie, vie sa s ním lepšie dohodnúť, u otca sa cíti lepšie ako u mamy. Mama mu robí výčitky, potom sa hádajú. Zdôraznil, že o rok bude plnoletý, avšak nechce čakať do plnoletosti, k otcovi chce ísť už dnes. Podotkol, že bez ohľadu na sestru a mamu, aj keď to znie zle, chce ísť k otcovi.

23. Otec výživné pre mal. detí podľa súdneho rozhodnutia platí, dlh na výživnom nemá.

Na základe takto zisteného skutkového stavu súd právne uzatvára:

24. Podľa § 36 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. Zákon o rodine (ďalej len ZoR) rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami.6) Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

25. Podľa § 43 ods. 1 ZoR maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

26. Podľa § 62 ods. 1 ZoR plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

27. Podľa § 62 ods. 2 ZoR obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

28. Podľa § 62 ods. 3 ZoR každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

29. Podľa § 75 ods. 1 ZoR pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

30. Podľa § 78 ods. 1 ZoR dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

31. Podľa § 78 ods. 2 ZoR ak dôjde k zrušeniu alebo zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynulý čas, spotrebované výživné sa nevracia.

32. Podľa § 78 ods. 3 ZoR pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

33. Podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len C.m.p.) na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

34. Podľa § 217 ods. 1 prvá veta Civilného sporového poriadku (ďalej len C.s.p.) pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

35. Podľa § 230 C.s.p. ak sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať rozhodovať znova.

36. Podľa § 121 C.m.p. rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

Právne posúdenie vecí:

37. Predmetom konania je návrh matky na zvýšenie výživného pre každé z detí zo sumy 250 eur na sumu 450 eur mesačne a to sumu 350 eur k rukám matky a sumu 100 eur na tvorbu úspor.

38. Naposledy bolo o výživnom pre maloleté detí právoplatne rozhodnuté v novembri 2018 teda pred dvomi rokmi.

39. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom trvá do času kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Táto schopnosť závisí od toho, kedy sa dieťa stáva spôsobilým uhrádzať svoje odôvodnené potreby z odmeny za vlastnú prácu takej povahy, ktorá zodpovedá jeho fyzickým a duševným predpokladom a potrebám spoločnosti.

40. Je nesporné, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Výživné má vždy prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri určení výšky výživného sú rozhodujúce reálne zárobkové možnosti, schopnosti, ako aj majetkové pomery každého z rodičov, ktoré sú dané nielen subjektívnymi vlastnosťami.

41. Vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení hmotnoprávnou podmienkou toho, aby súd mohol o veci opakovane rozhodnúť (znížiť resp. zvýšiť výživné pre dieťa) je zmena pomerov. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadnuť ku všetkým okolnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného. Avšak len vtedy môžu byť dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia rozsudku.

42. Zmena pomerov môže byť odôvodnená buď subjektívne - okolnosťami na strane povinného, resp. oprávneného, alebo objektívne - vývojom životných nákladov. Na strane povinného môže byť takou zmenou strata zamestnania, dlhodobá práceneschopnosť, vznik novej vyživovacej povinnosti, zhoršenie majetkových pomerov. Na strane oprávneného sú takými okolnosťami napríklad nadobudnutie čiastočnej alebo úplnej schopnosti živiť sa sám, zmena potrieb u školopovinných detí zväčša prechod na iný stupeň školskej dochádzky, zmena majetkových pomerov. Až v prípade, ak má súd preukázané, že sa pomery účastníkov zmenili, môže rozhodnúť o zmene výšky vyživovacej povinnosti. V ustanovení § 78 ods. 3 Zákona o rodine je zakotvená tzv. valorizačná klauzula, v zmysle ktorej je potrebné zohľadniť aj zmenu výšky životných nákladov napríklad z cien spotrebného koša, miery inflácie, resp. iných ekonomických ukazovateľov. Vývoj životných nákladov je pritom objektívna okolnosť, ktorá by aj sama osebe mohla odôvodniť zmenu výšky výživného. Valorizačná klauzula sa môže uplatniť buď samostatne ako objektívny dôvod na zmenu rozhodnutia alebo spolu s inými dôvodmi.

43. Matka mal. dieťaťa odôvodňuje potrebu zvýšenia výživného uplynutím času, zvýšením výdajov s ohľadom na prirodzeným vývin a vek a nástupom detí na strednú školu.

44. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že od poslednej úpravy výživného t.j. od novembra 2018 došlo k zmene pomerov tak na strane oprávnených, t.j. maloletých detí, ako aj na strane povinného t.j. otca mal. detí.

45. U otca detí od poslednej úpravy výživného došlo k zmene pomerov tým, že sa oženil, zmenil zamestnanie, kde dosahuje nižší príjem ako v čase poslednej úpravy výživného (jeho príjem zo závislej činnosti klesol zo sumy cca 1500 eur na sumu cca 1000 eur), taktiež podľa jeho tvrdenia zo spoločnosti AVIMAX, s.r.o., ktorej je jediným konateľom a spoločníkom nemá žiaden príjem, v čase poslednej úpravy výživného deklaroval sumu 300 eur ročne. Podstatne sa mali podľa tvrdenia otca detí zvýšiť jeho náklady, deklaroval ich sumou spolu cca 2400 eur (ide o náklady, ktoré má spoločne s manželkou), pričom do apríla 2019 hradil aj náklady na bývanie v mieste bydliska detí cca 150 eur mesačne. U matky detí od poslednej úpravy výživného k podstatnej zmene pomerov nedošlo, nepatrne u nej došlo k zvýšeniu príjmu (zo sumy 870 eur mesačne na sumu cca 1 110 eur) a k zvýšeniu nákladov, ktoré prestal uhrádzať otec detí.

46. Obe maloleté deti nastúpili na stredné školy, v čase poslednej úpravy výživného navštevovali základné školy, avšak už pri poslednej úprave výživného bolo prihliadané na skutočnosť, že deti chcú študovať na stredných školách mimo bydliska (Prešov) a teda, že budú na internátoch. Náklady špecifikované matkou pred kolíznym opatrovníkom na starostlivosť o deti súd považuje za nadsadené a neprimerané potrebám detí (pre mal. F. 1000 eur a pre mal. V. 1300 eur mesačne). Nielen z vyjadrenia mal. syna účastníkov konania vyplýva, ale aj samotnej matky, že otec deťom prispieva aj nad rámec súdom stanoveného výživného. Konkrétne mal. F. uviedol, že otec mu prispieva na (ošatenie, mobil, vreckové, kúpil mu notebook) čo podľa prepočtov mesačne činí sumu cca 80 až 100 eur.

47. Od poslednej úpravy výživného do podania návrhu matkou neuplynul ani jeden rok (pôvodný rozsudok právoplatný 8.11.2018 návrh doručený 13.8.2019). Deti účastníkov konania od 1.9.2019 nastúpili na strednú školu s čím sú nepochybne spojené vyššie náklady spojené s uspokojovaním ich odôvodnených hmotných potrieb. Pokiaľ ide o mal. V. sú to náklady na ošatenie, obuv, hygienu, kozmetiku, jedlo, školské potreby, mimoškolské a záujmové aktivity, ale aj náklady na zdravotnú starostlivosť (okuliare, dentálny strojček), pričom bolo preukázané, že mal. V. nie je v takom častom kontakte s otcom ako jej brat F.. Otec dcére na výživu mimo súdom stanoveného výživného neprispieva v takom rozsahu ako synovi, preto súd pre mal. V. zvýšil výživné o sumu 50 eur k rukám matky, teda na sumu 200 eur k rukám matky a 100 eur na tvorbu úspor. Táto suma podľa názoru súdu zodpovedá odôvodneným potrebám mal. V. ako aj schopnostiam a možnostiam povinného, jej otca.

48. V zmysle § 75 ods. 1 Zákona o rodine je pri každom rozhodovaní o vyživovacej povinnosti povinného voči dieťaťu rozhodujúci príjem, ktorý by rodič reálne mohol dosahovať a nie príjem, ktorý fakticky dosahuje. Ak sa tvrdený príjem javí ako nepravdivý, je povinnosťou súdu prihliadnuť na celkové majetkové pomery a tzv. potencialitu príjmov, t.j. k jeho zjavne nevyužitým schopnostiam. Súd má za to, že otec je objektívne schopný dosahovať príjem dostatočný pre plnenie vyživovacej povinnosti voči mal. V. zvýšenej o sumu 50 eur mesačne, teda v celkovom rozsahu 300 eur mesačne, pretože disponuje takými schopnosťami a skúsenosťami, ktoré by mohol adekvátne zúročiť. Predovšetkým súd prihliadol na majetkové pomery otca detí, ktorý síce de iure vlastní len nehnuteľnosť v BSM s matkou detí, ale okrem tejto nehnuteľností užíva nehnuteľnosť vo vlastníctve jeho manželky, ktorá je aj vlastníčkou bytu v Košiciach, pričom tieto nehnuteľností manželka otca detí nadobudla v čase, resp. tesne pred rozvodom manželstva rodičov detí. Otec detí taktiež disponuje nehnuteľnosťou - rodinným domom, ktorý je vo vlastníctve obchodnej spoločnosti, ktorej je jediným spoločníkom a konateľom. Otec detí nevlastní žiadne motorové vozidlo, ale ako vyplynulo z jeho vyjadrenia disponuje motorovým vozidlom svojej manželky a motorovým vozidlom vo vlastníctve spoločnosti AVIMAX s.r.o.. Čiže majetkové pomery umožňujú otcovi mal. V. prispievať na jej výživu o 50 eur viac ako doposiaľ. Výdavky či iné náklady nie je samo o sebe možné z hľadiska plnenia vyživovacej povinnosti zohľadňovať, nakoľko výživné má prednosť pred všetkými ostatnými výdavkami rodičov, a taktiež nie je možné pri určení výšky výživného zohľadňovať bežné náklady na domácnosť (ktoré sú na strane oboch rodičov), navyiac na ich nákladoch sa má podieľať aj manželka otca detí. Keďže plnenie vyživovacej povinnosti je prvoradou zákonnou povinnosťou rodičov, rodič je povinný plne rešpektovať vyživovaciu povinnosť a svoje výdavky usmerniť tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti nebolo ohrozené. Súd poznamenáva, že je povinnosťou druhého rodiča - ktorému dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti, teda otca, aby hľadal všetky možnosti, svoje rezervy, tak aby svojmu dieťaťu poskytol stanovený rozsah vyživovacej povinnosti (300 eur

mesačne), ktorý podľa názoru súdu zodpovedá odôvodneným potrebám mal. dieťaťa. Preto súd zvýšil výživné pre mal. V. o 50 eur mesačne, nad túto sumu návrh pre mal. V. ako nedôvodný zamietol.

49. Počiatok zvýšenia vyživovacej povinnosti pre mal. V. súd určil odo dňa 1.9.2019, t.j. dňom jej nástupom na strednú školu, pretože tento deň je momentom, ktorým nastala podstatná zmena pomerov odôvodňujúca zvýšenie výživného.

50. Súd zároveň zaviazal otca mal. V. zaplatiť dlžné výživné za obdobie od 1.9.2019 do 31.10.2020 vo výške 700 eur, ktoré povolil otcovi v zmysle § 232 ods. 4 C.s.p. splácať v pravidelných mesačných splátkach po 175 eur spolu s bežným výživným pod hrozbou straty výhody splátok pri nezaplatení čo i len jednej splátky.

51. Súd pri výpočte dlžného výživného vychádzal zo zvýšeného priznaného mesačného výživného v období od 1.9.2019 do 31.10.2020 o 50 eur, čo predstavuje 14 mesiacov x 50 eur.

52. Pokiaľ ide o návrh matky na zvýšenie výživného pre mal. F. súd ho v celom rozsahu zamietol. Vychádzal pritom zo samotného vyjadrenia maloletého, ktorý je vo veku blízkom plnoletosti (v decembri bude mať 17 rokov), na vyjadrenie ktorého je súd povinný prihliadnuť. Maloletý pred súdom uviedol, že doposiaľ stanovené výživné je pre neho postačujúce, otec mu na výživu prispieva aj mimo súdom stanoveného výživného a to podľa prepočtov v rozpätí od 80 do 100 eur mesačne, pričom otca navštevuje a do budúcnosti chce byť zverený do jeho starostlivosti. Za daného stavu má súd za to, že nie je dôvod na zvýšenie výživného pre mal. F., ktoré by mal otec platiť k rukám matky, keďže už sám prispieva nad rámec stanoveného výživného priamo dieťaťu, ktoré je vo veku blízkom veku plnoletosti.

53. Z uvedených dôvodov súd tretím výrokom návrh matky v prevyšujúcej časti, nad rámec zvýšenia výživného pre mal. V. o sumu 50 eur od 1.9.2019, ako nedôvodný zamietol.

54. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 C.m.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie (§ 355 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie môže podať účastník, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 C.s.p.).

Prokurátor môže podať odvolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 361 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 362 ods. 1 C.s.p.).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 ods. 1,2 C.m.p.)

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. (§ 63 C.m.p.)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 C.m.p.).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie v časti, v ktorej bola upravená starostlivosť o maloleté dieťa, styk s maloletým dieťaťom alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému dieťaťu, oprávnený môže podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa § 370 a nasl. Civilného mimosporového poriadku.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie v časti, ktorým bola upravená peňažná povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku. Exekúciu možno vykonať zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, príkazom pohľadávky, predajom hnuiteľných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.